

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sž/25/2013
Identifikačné číslo spisu:	7013200813
Dátum vydania rozhodnutia:	10.12.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:7013200813.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a z členov Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD., v právnej veci navrhovateľa: J., nar. XX.XX.XXXX v meste V., provincia Nangarhar, Afganská islamská republika (ďalej len „Afganistan“), štátna príslušnosť Afganistan, preukaz utečenca č. XXXXXX, vydaný dňa 26.04.2005 v Bieloruskej republike (ďalej len „Bielorusko“), s platnosťou do 26.04.2015, povolenie na pobyt v Bielorusku č. Hl XXXXXXXX, vydané dňa 29.08.2011, s platnosťou do 18.08.2016, posledný pobyt v zahraničí v meste W., toho času miesto pobytu Pobytový tábor Opatovská Nová Ves, zastúpeného Centrom právnej pomoci, kancelária Košice, Moyzesova 18, Košice, proti odporcovi : Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Migračný úrad, Pivonková 6, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. ČAS: MU-108-23/PO-Ž-2013 zo dňa 23. apríla 2013, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach, č. k. 5Saz/12/2013-40 zo dňa 04. septembra 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach, č. k. 5Saz/12/2013-40 zo dňa 04. septembra 2013 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Predmet konania

Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie ČAS: MU-108-23/PO-Ž-2013 zo dňa 23.04.2013, ktorým odporca zamietol žiadosť navrhovateľa o udelenie azylu alebo o poskytnutie doplnkovej ochrany na území Slovenskej republiky (ďalej len „SR“) v zmysle ustanovenia § 11 ods. 1 písm. a/ zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o azyle“) ako neprípustnú. Účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

Krajský súd v dôvodoch rozhodnutia uviedol, že v preskúmvanej veci bol dostatočne zistený skutkový

stav vecí a navrhovateľom uvedené skutočnosti boli odporcom správne a logicky vyhodnotené. Opravný prostriedok navrhovateľa (v rozsahu odvolacích dôvodov) vyhodnotil ako nedôvodný.

Krajský súd poukázal na to, že azyl predstavuje medzinárodnoprávnu ochranu osôb, ktoré majú v krajine svojho pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastavania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôžu alebo nechcú vrátiť do tohto štátu.

Navrhovateľ v priebehu azylového konania podľa krajského súdu neuviedol žiadne podstatné skutočnosti, ani dokumenty, ktoré by potvrdzovali opodstatnenosť jeho žiadosti o udelenie azylu alebo o poskytnutie doplnkovej ochrany. Z obsahu administratívneho spisu odporcu (z Dotazníka žiadateľa o azyl zo dňa 07.03.2013), z obsahu predchádzajúceho administratívneho spisu ČAS: MU-622/PO-Ž-2012 a výpovede navrhovateľa na pojednávaní vyplynulo, že sa jedná o druhú žiadosť navrhovateľa o udelenie azylu na území SR. Prvýkrát o ňu požiadal 20.09.2012. O tejto žiadosti odporca vydal rozhodnutie ČAS: MU-622-13/PO-Ž-2012 zo dňa 29.10.2012, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 05.12.2012. Za účelom zdôvodnenia aktuálnej žiadosti navrhovateľa o poskytnutie medzinárodnej ochrany na území SR, po jeho vrátení z územia Belgického kráľovstva dňa 28.02.2013 na územie SR, bol s navrhovateľom vykonaný vstupný pohovor, v ktorom sa v plnej miere pridržiaval dôvodov, o ktorých podrobne vypovedal v predchádzajúcom konaní. Navyše predložil odporcovi dokumenty súvisiace s jeho vzdelaním, zamestnaním a vykonávaním podnikateľskej činnosti a prenájme bytu, negatívnu odpoveď na jeho žiadosť o udelenie bieloruského štátneho občianstva a na dvoch videách nasnímané priestory ubytovania a jeho hospitalizácie v nemocnici.

Krajský súd sa stotožnil s vyhodnotením zhromaždených dôkazov odporcom v napadnutom rozhodnutí, na ktoré v podrobnostiach poukázal. Navrhovateľ od roku 1984 žil mimo krajiny svojho štátneho občianstva - Afganistanu, najprv v Tadžikistane a potom na území Bieloruska, teda v štáte, ktorý nie je členským štátom Európskej únie. V roku 1999 získal v Bielorusku štatút utečenca. Tento mu bol niekoľkokrát predĺžený, naposledy dňa 26.04.2005, s platnosťou do 26.04.2015. Taktiež získal na území Bieloruska povolenie na pobyt, ktoré mu bolo naposledy predĺžené 29.08.2011 s dobou platnosti do 18.08.2016. V roku 2007 požiadal o udelenie štátneho občianstva, o ktorom bolo rozhodnuté negatívne. K tomu navrhovateľ uviedol, že o štátne občianstvo opätovne už nežiadal, lebo by mu nebolo vyhovieť, no ak by mu bolo udelené, nemal by dôvod z neho vycestovať. Žiadnymi štátnymi orgánmi ani políciou prenasledovaný nebol, žiadneho konkrétneho nebezpečenstva v Bielorusku sa neobával, chcel len žiť v slobodnej krajine. Ako uviedol odporca, s definíciou prenasledovania nesúvisia osobné problémy s policajtmi a údajnými potýčkami s nimi, na ktoré poukázala aj jeho manželka. Podľa záveru odporcu, s definíciou prenasledovania nesúvisí ani jeho finančná situácia, keď pred odporcom uviedol, že si nemôže dovoliť kúpiť nehnuteľnosť, aby sa odsťahoval z ubytovne pre utečencov, kde nebol spokojný s danými podmienkami v blízkosti polície. Krajský súd poukázal na to, že na pojednávaní pred súdom navrhovateľ poprel zlú finančnú situáciu, obdobne ako jeho manželka, ktorá tiež pred odporcom vypovedala, že si nemohli dovoliť kúpiť nehnuteľnosť, zatiaľ čo na pojednávaní krajského súdu to zhodne s manželom poprela s tým, že obaja tvrdili, že pracovali a tak majú dostatok finančných prostriedkov. Navrhovateľ však uviedol pred odporcom, že podnikal do roku 2001 a následne až do odchodu z Bieloruska dňa 10.09.2012 bol nezamestnaný. Taktiež jeho manželka v konaní pred odporcom uviedla, že od roku 2010 už nepracovala, lebo sa starala o manžela, ktorý mal zlomenú nohu. Odporca v roku 2005 uzavrel manželstvo s bieloruskou štátnou príslušníčkou R., ktorej odporca rozhodnutím ČAS: MU-109-29/PO-Ž-2013 zo dňa 23.04.2013 zamietol žiadosť o udelenie azylu ako zjavne neopodstatnenú. Podľa záveru odporcu taktiež dokumenty žiadnym spôsobom nedokazujú, že by navrhovateľ na území Bieloruska čelil akýmkoľvek problémom, ktoré by mohli byť subsumované pod pojem prenasledovania v zmysle zákona o azyle alebo Ženevského dohovoru.

Na základe uvedených skutočností odporca dospel k záveru, že navrhovateľ mal v Bielorusku vytvorené podmienky pre bezproblémový návrat a opätovné začlenenie sa do každodenného života. Štatút utečenca na území Bieloruska bol navrhovateľovi pravidelne predlžovaný, t. z., že môže efektívne túto ochranu

využívať a je možné ho do Bieloruska účinne vrátiť.

Vo vzťahu k navrhovateľom tvrdeným dôvodom žiadosti o udelenie azylu krajský súd zdôraznil, že za relevantný dôvod na udelenie azylu nemožno bez ďalšieho považovať navrhovateľom pocitovanú ťaživú situáciu.

Dôvody uvedené navrhovateľom v opravnom prostriedku neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia, nakoľko ani v jednom prípade nezakladali relevantný dôvod pre udelenie azylu alebo poskytnutie doplnkovej ochrany na území SR. Navrhovateľ nepredložil v konaní pred odporcom a ani v rámci odvolacieho konania žiaden relevantný dôkaz o tom, že by mu v krajine pôvodu hrozilo vážne bezprávie tak, ako to udával.

Krajský súd uviedol, že bolo zrejmé z akých dôkazných prostriedkov pri svojom rozhodnutí odporca vychádzal. Podľa krajského súdu celé konanie odporca riadne vyhodnotil a toto vyhodnotenie následne vyústilo v riadne zistený skutkový stav, z ktorého odporca vychádzal pri svojom rozhodovaní o tom, či v prípade navrhovateľa existujú dôvody pre udelenie azylu, respektíve dôvody pre poskytnutie doplnkovej ochrany v zmysle § 8, § 10, § 13a alebo § 13b zákona o azyle alebo nie. V prejednávanej veci odporca rozhodol o žiadosti navrhovateľa na základe náležite zisteného skutkového stavu a vec správne právne posúdil podľa ustanovenia § 11 ods. 1 písm. a/ zákona o azyle.

Krajský súd v závere uviedol, že nevyhovelo žiadosti o odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia.

II.

Argumentácia odvolacích dôvodov navrhovateľa

Navrhovateľ podal v zákonnej lehote proti rozsudku krajského súdu odvolanie, a to z dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. d/ a f/ Občianskeho súdneho poriadku, teda z dôvodu, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie prvostupňového súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a z dôvodu, že rozhodnutie prvostupňového súdu je čiastočne nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

Navrhovateľ navrhol zmenu rozsudku krajského súdu tak, že rozhodnutie odporcu navrhol zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Poukázal na to, že odporca svojím rozhodnutím podľa § 11 ods. 1 písm. a/ tohto zákona zamietol jeho žiadosť o udelenie azylu alebo poskytnutie doplnkovej ochrany na území SR ako neprípustnú.

Odporca v napadnutom rozhodnutí prijal záver, že navrhovateľ odôvodňuje svoju žiadosť o udelenie azylu inými skutočnosťami alebo dôvodmi ako tými, ktoré sú uvedené v zákone o azyle a nijakým spôsobom nepreukázal, že by na území Bieloruska čelil akýmkoľvek problémom, resp. akémukoľvek konaniu, ktoré by mohlo byť subsumované pod pojem prenasledovanie v zmysle zákona o azyle alebo Ženevského dohovoru a nakoľko mu bol priznaný štatút utečenca na území Bieloruska, môže podľa názoru odporcu efektívne využívať túto ochranu a je možné ho do Bieloruska účinne vrátiť.

Navrhovateľ uviedol, že napadnutým rozhodnutím odporcu v celom jeho rozsahu nesúhlasil, a preto proti nemu podal opravný prostriedok na prvostupňový súd, v ktorom žiadal, aby súd napadnuté rozhodnutie odporcu v celom rozsahu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Navrhovateľ uviedol, že v konaní pred prvostupňovým súdom namietal, že odporca v konaní vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci, nedostatočne zistil skutkový stav veci.

Navrhovateľ v konaní o udelenie azylu pred odporcom požiadal o azyl z politických dôvodov, nakoľko v krajine azylu, t. j. Bielorusku, mu napriek jeho dlhodobému pobytu v tejto krajine nebolo udelené štátne občianstvo, hoc oň žiadal a má za manželku bieloruskú štátnu občianku, pričom ako cudzinec bez štátneho občianstva nemá možnosť získať cestovný pas, s ktorým by mohol slobodne cestovať a realizovať aj ďalšie občianske práva viažuce sa na štátne občianstvo. V roku 1999 získal v Bielorusku štatút utečenca a povolenie na pobyt, ktoré mu bolo predĺžené s dobou platnosti do 18.08.2016. Od roku 1984 žije mimo krajiny pôvodu - Afganistanu. V Bielorusku k nemu pristupujú ako k cudzincovi. Ak v Minsku došlo k nejakým nepokojom, tak polícia prišla najprv do zariadenia migračného úradu, kde boli ubytovaní utečenci, či nestoja za vyvolanými nepokojmi oni. Aj v roku 2011 sa dostal v kaviarni do konfliktu s mužmi v podnapitom stave, ktorí sa mu posmievali. Po privolaní polície si policajti s útočníkmi podali ruky a navrhovateľa poslali preč. Navrhovateľ mal avšak poranenú nohu, a preto musel byť hospitalizovaný. Policajti a útočníci za ním prišli počas jeho hospitalizácie a vyhrážali sa mu, aby trestné oznámenie stiahol. Počas pobytu v Bielorusku sa musel navrhovateľ zdržiavať iba v ubytovni pre utečencov, kde boli neustále problémy a časté razie polície, ktorá dávala cudzincom podpisovať listiny, s ktorými nesúhlasili. Na preukázanie vyššie uvedených skutočností navrhovateľ v konaní pred odporcom predložil okrem iného aj správu o hospitalizácii v nemocnici, predvolanie na políciu, či video z pobytu v nemocnici.

V konaní pred súdom prvého stupňa uviedol, že v zmysle § 11 zákona o azyle mal odporca povinnosť skúmať, či udelený azyl Bieloruskou republikou navrhovateľovi predstavuje ochranu, ktorú je možné účinne využívať, a či je možné do tejto krajiny navrhovateľa účinne vrátiť, čo odporca v konaní neskúmal, ani sa tým v napadnutom rozhodnutí následne nezaoberal, čím vážne pochybil. Odporca nevenoval pozornosť všetkým tvrdeniam navrhovateľa a nedostatočne zistil skutkový stav vecí, keď sa nijakým spôsobom nezaoberal možnosťami návratu navrhovateľa na územie Bieloruska ako krajiny azylu po jeho odchode ani situáciou v Bielorusku s ohľadom na správanie sa a prístup bieloruskej spoločnosti a jej štátnych orgánov k príslušníkom menším, a to vrátane osôb s priznaným postavením utečencov.

Na podporu svojich tvrdení navrhovateľ v konaní pred súdom prvého stupňa poukázal na výročnú správu US Department of State: 2012 Country Reports on Human Rights Practices - Belarus zo dňa 19.04.2013 (dostupná na www.refworld.org) ktorá poukazuje na to, že v Bielorusku boli zaznamenané prípady zneužitia moci bezpečnostnými zložkami štátu, diskriminácia národnostných menšín a tých, ktorí nepoužívajú bieloruský jazyk.

Navrhovateľ uviedol, že sa aj naďalej pridrižava svojich tvrdení a skutočností uvedených v konaní pred odporcom, ako aj v konaní pred prvostupňovým súdom.

Prvostupňový súd následne po preskúmaní napadnutého rozhodnutia sa stotožnil so závermi odporcu, keď mal za preukázané, že navrhovateľ v priebehu konania neuviedol žiadne podstatné skutočnosti, ani dokumenty, ktoré by potvrdzovali opodstatnenosť jeho žiadosti o udelenie azylu alebo poskytnutie doplnkovej ochrany, pričom aj súd sa stotožnil so záverom odporcu, že s definíciou prenasledovania nesúvisia osobné problémy navrhovateľa s policajtmi a údajnými potýčkami s nimi, na ktoré poukázala aj jeho manželka ani jeho finančná situácia, keď uviedol, že si nemôže dovoliť kúpiť nehnuteľnosť, aby sa odsťahoval z ubytovne pre utečencov. Rovnako ako odporca aj prvostupňový súd dospel k záveru, že navrhovateľ má v Bielorusku vytvorené podmienky pre bezproblémový návrat a opätovné začlenenie sa do každodenného života, štatút utečenca mu bol pravidelne predlžovaný, a to znamená, že môže túto ochranu efektívne využívať a je možné ho do Bieloruska účinne vrátiť. Rovnako prvostupňový súd skonštatoval, že za relevantný dôvod na udelenie azylu nemožno bez ďalšieho považovať navrhovateľom pociťovanú ťaživú situáciu.

S uvedeným právnym názorom prvostupňového súdu navrhovateľ vyjadril nesúhlas. Záver prvostupňového súdu o tom, že odporca v konaní dostatočne zistil skutkový stav vecí a vec správne právne posúdil, ako aj jeho konštatovanie ohľadom nepredloženia žiadneho relevantného dôkazu zo strany navrhovateľa, podľa navrhovateľa neobstojí.

Navrhovateľ uviedol, že opustil krajinu azylu z dôvodu diskriminácie a ponižujúceho zaobchádzania z dôvodu jeho príslušnosti k národnostnej menšine. Navrhovateľ bol v minulosti navyše terčom fyzického útoku a ako utečenec sa nemohol slobodne pohybovať a usadiť v ktorejkoľvek časti Bieloruska, ale bol povinný zdržiavať sa a bývať v ubytovni pre utečencov, v ktorej sa s manželkou necítili bezpečne a v ktorej nemali zabezpečené dôstojné bývanie. Z tohto dôvodu si zároveň nemohli kúpiť byt na inom mieste, pretože bol povinný zdržiavať sa iba v uvedenej ubytovni, a teda nie preto, že by nemal dostatok peňažných prostriedkov.

Navrhovateľ v konaní pred súdom prvého stupňa citoval 51. 50 Zákona o právnom postavení cudzincov a osôb bez štátneho občianstva v Bieloruskej republike zo dňa 03.06.1993 č. 2339-XII v znení neskorších noviel, v zmysle ktorého sa povolenie na trvalý pobyt udelí cudzincovi, ktorý bol uznaný sa utečenca alebo azylanta na území Bieloruskej republiky.

Podľa 51. 54 tohto zákona povolenie na trvalý pobyt môže byť zrušené, ak sa cudzinec zdržiaval mimo Bieloruskej republiky viac ako 180 dní v roku.

Povolenie na trvalý pobyt bude zrušené, ak cudzinec opustil územie Bieloruskej republiky za účelom získania trvalého pobytu v zahraničí... Zrušenie povolenia na trvalý pobyt zahŕňa aj zrušenie vstupných víz na územie Bieloruskej republiky a zhabanie povolenia na pobyt.

Podľa Príručky UNHCR Kritéria a postupy pri udeľovaní statusu utečenca podľa Konvencie z r. 1951 a podľa Protokolu z r. 1967 o postavení utečencov Odmietnutie alebo nemožnosť realizácie určitých práv (napr. práva na vydanie cestovného dokladu alebo jeho predĺženie, prípadne vstup na štátne územie, môže znamenať odmietnutie ochrany.

V súlade s ustanovením § 11 ods. 1 písm. a/ zákona o azyle mal odporca povinnosť skúmať možnosť účinne vrátiť navrhovateľa do krajiny azylu, a to čo do existencie právneho titulu, na základe ktorého je Bielorusko povinné navrhovateľa prijať, resp. čo do ochoty Bieloruska prijať ho. Uvedené je dôležité najmä z dôvodu, že zamietnutý žiadateľ o azyl sa nebude môcť vrátiť do krajiny azylu, pretože táto ho odmietne prijať.

K námietkam navrhovateľa týkajúcim sa hrozby straty povolenia na pobyt (zahŕňajúcej aj zrušenie vstupných víz) sa avšak prvostupňový súd v napadnutom rozhodnutí nijako nevyjadril, ani k nim nezaujal žiadnu právnu úvahu. Podľa navrhovateľa išlo o podstatné námietky poukazujúce na nemožnosť návratu navrhovateľa do Bieloruska (resp. neochotu Bieloruska prijať takéhoto utečenca späť, ktorému bolo zrušené povolenie na pobyt a vstupné víza), a teda nemožnosť využitia ochrany, ktorá bola udelená v minulosti navrhovateľovi na území Bieloruska.

Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (IV. ÚS 112/05, 1. ÚS 117/05).

Na základe uvedeného navrhovateľ mal to, že rozhodnutie prvostupňového súdu je nepreskúmateľné.

Pokiaľ ide o argumentáciu prvostupňového súdu a odporcu vo vzťahu k nedoloženiu všetkých relevantných dôkazov v predmetnej veci navrhovateľom, s takýmto záverom vyjadril nesúhlas, pričom v tejto súvislosti poukázal na špecifickosť konania o udelenie azylu v tom smere, kedy sa žiadatelia o azyl vzhľadom na svoju situáciu veľakrát ocitajú v stave dôkaznej núdze, kedy nie sú schopní podprieť svoje vyhlásenia dokladmi alebo inými konkrétnymi dôkazmi. V konaní o udelenie azylu sa povinnosť konkretizovať všetky súvisiace fakty delí rovnakým dielom medzi žiadateľa a správny orgán, ktorý musí využiť všetky prostriedky, ktoré má k dispozícii k zadováženiu si nevyhnutných podkladov pre svoje rozhodnutie. Navrhovateľ v konaní pred odporcom predložil dôkazy preukazujúce jeho tvrdenia a aj v

konaní pred súdom prvého stupňa poukázal a citoval správu o prístupe Bieloruska a bieloruskej spoločnosti k príslušníkom menšín a citoval konkrétne ustanovenia príslušných bieloruských predpisov, o ktorých vypovedal v doterajšom priebehu konania.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti vyjadril názor, že v danom prípade neboli splnené podmienky pre aplikáciu ustanovenia § 11 ods. 1 písm. a/ zákona o azyle. S ohľadom na doloženú správu o situácii v Bielorusku nebolo podľa jeho názoru možné vylúčiť, že tvrdenia navrhovateľa sa nezakladajú na pravde, nakoľko ním uvedené skutočnosti o diskriminácii príslušníkov národných menšín je možné podložiť aj konkrétnymi správami o situácii v krajine azylu navrhovateľa. Z tohto pohľadu a na základe ďalších vyššie uvedených skutočností sa podľa navrhovateľa javí ako neudržateľný taktiež záver odporcu, ktorý si osvojil aj prvostupňový súd, a to, že navrhovateľa možno účinne vrátiť do Bieloruska, kde má podľa ich názoru vytvorené podmienky na opätovné začlenenie sa do spoločnosti a môže efektívne využívať ochranu štátu.

Na základe uvedeného navrhol zmenu rozsudku krajského tak, že rozhodnutie odporcu navrhol zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

III.

Vyjadrenie odporcu k odvolaniu navrhovateľa

Oporca navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdiť ako vecne správny. Uviedol, že navrhovateľ v podanom opravnom prostriedku namieta, že krajský súd mal vydať rozhodnutie na základe nedostatočného skutkového a právneho posúdenia veci. V odvolaní však neuvádza žiadne relevantné skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na zmenu posudzovaného rozhodnutia. Dôvody, ktoré uviedol počas azylového konania, sú irelevantné pre udelenie medzinárodnej ochrany na území SR. Navrhovateľ žil od roku 1984 mimo Afganistanu a v roku 1999 mu bol udelený štatút utečenca. Skutočnosť, že si ako utečenec nemohol prenajať inú nehnuteľnosť a nemohol tak odísť bývať mimo zariadenia pre cudzincov nezakladá dôvod na udelenie azylu. Okrem toho tento problém bol riešiteľný, ak by si nehnuteľnosť prenajala jeho žena, čo pripustil aj sám navrhovateľ. Za prenasledovanie podľa § 8 zákona o azyle nemožno považovať ani jeho konflikt s policajtmí, na ktorých podal trestné oznámenie a následne ho stiahol, a to aj v súvislosti s tým, že počas pohovoru uviedol, že nemal problémy so štátnymi orgánmi. Dôvodom na udelenie azylu nie je ani zamietnutie jeho žiadosti o získanie štátneho občianstva Bieloruska. Po posúdení dôvodov navrhovateľa, tak ako ich uvádzal na migračnom úrade a neskôr pred súdom, ako aj na základe dostupných správ o krajine pôvodu boli tvrdenia žiadateľa v súvislosti s jeho problémami v krajine vyhodnotené ako nedôveryhodné. Menovanému sa tak nepodarilo prezentovať dôvody na udelenie azylu uceleným a presvedčivým spôsobom.

Oporca uviedol, že sa nestotožňuje s tvrdením navrhovateľa, že bol prenasledovaný z dôvodov uvedených v § 8 zákona o azyle a zastáva názor, že v jeho prípade nebola preukázaná opodstatnenosť obáv z prenasledovania z rasových, národnostných, náboženských dôvodov, dôvodov zastavania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine tak, ako to vyplýva zo Ženevského dohovoru z roku 1951 o právnom postavení utečencov a zo zákona o azyle. Rovnako neboli zistené dôvody na udelenie doplnkovej ochrany podľa § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona o azyle.

IV

Argumentácia rozhodnutia odporcu

Oporca napadnutým rozhodnutím ČAS: MU-108-23/PO-Ž-2013 zo dňa 23.04.2013 zamietol žiadosť navrhovateľa o udelenie azylu alebo o poskytnutie doplnkovej ochrany na území Slovenskej republiky (ďalej len „SR“) v zmysle ustanovenia § 11 ods. 1 písm. a/ zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o azyle“) ako neprípustnú.

V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že navrhovateľ pred pracovníkmi Oddelenia hraničnej kontroly Policajného zboru Košice - letisko požiadal dňa 28.02.2013 o udelenie azylu na území SR z politických

dôvodov, po vrátení na územie SR z Belgického kráľovstva. Jedná sa o druhú žiadosť navrhovateľa na území SR. Prvýkrát ň požiadal 20.09.2012 na Oddelení azylu Policajného zboru Humenné z dôvodov, že ako cudzinec bez bieloruského štátneho občianstva nemá možnosť získať cestovný doklad na slobodné cestovanie napriek tomu, že od roku 1999 trvale žije v Bielorusku a od roku 2005 má za manželku štátnu príslušníčku Bieloruska.

Za účelom zdôvodnenia podanej žiadosti bol s navrhovateľom vykonaný vstupný pohovor dňa 02.10.2012, počas ktorého uviedol, že v krajine pôvodu nebol nikdy členom žiadnej politickej strany, či hnutia, či inej organizácie, v Afganistane nebol trestne stíhaný a neslúžil v žiadnych ozbrojených zložkách. V roku 1984 bol z Afganistanu premiestnený do Tadžikistanu a po skončení školy pokračoval v štúdiu na strednej stavebnej škole v meste Mogilev v Bielorusku, ktorú ukončil v roku 1993, kde zostal žiť. V roku 1999 získal štatút utečenca v Bielorusku, niekoľkokrát predĺžený, naposledy 26.04.2005 s platnosťou do 26.04.2015 a s povolením na pobyt, ktoré mu bolo naposledy predĺžené dňa 29.08.2011 s dobou platnosti do 18.08.2016. Od roku 2002 začal podnikat' do roku 2011 a do odchodu dňa 10.09.2012 bol nezamestnaný. V roku 2005 uzavrel manželstvo s bieloruskou štátnou príslušníčkou. Uviedol, že o poskytnutie medzinárodnej ochrany území SR sa rozhodol požiadať z dôvodu, že v Afganistane okrem matky už nemá nikoho a necíti sa byť jeho štátnym príslušníkom. V roku 2007 požiadal o udelenie bieloruského štátneho občianstva, no jeho žiadosti nebolo vyhovené a viackrát o to nežiadal.

Navrhovateľ ďalej vo svojej výpovedi uviedol, že po získaní štatútu utečenca na území Bieloruska mu bolo poskytnuté ubytovanie v budove, kde bývali osoby so štatútom utečenca, ako aj neprispôsobiví občania, kvôli ktorým musel vystupovať ako svedok. Chcel sa odsťahovať, no nemal dostatok financií na kúpu nehnuteľnosti. Dňa 15.12.2001 sa v kaviarni dostal do konfliktu so štyrmi neznámymi mužmi, ktorí sa mu posmievali a zlomili mu nohu. V nemocnici prišiel za ním policajný vyšetrovateľ s útočníkmi s tým, že sú to policajti. Podal na nich trestné oznámenie, no z obavy pred ďalším konfliktom, oznámenie stiahol. V Bielorusku k nemu pristupovali ako k cudzincovi a v prípade nepokojov policajti prišli do zariadenia pre utečencov, či nestoja za vyvolanými nepokojmi. Napokon uviedol, že žiadnymi štátnymi orgánmi ani políciou prenasledovaný nebol a neobáva sa žiadneho konkrétneho nebezpečenstva v Bielorusku. Ak by mu bolo udelené štátne občianstvo Bieloruska, nemal by dôvod z neho vycestovať. Navrhovateľ predložil dokumenty súvisiace s jeho osobou, negatívnu odpoveď na jeho žiadosť o udelenie bieloruského štátneho občianstva, predvolanie na políciu a CD nosič s tromi videami z priestorov ubytovania a z nemocnice.

Podľa názoru odporcu navrhovateľ odôvodňoval svoju žiadosť o udelenie azylu inými skutočnosťami alebo dôvodmi ako tými, ktoré sú uvedené v § 8 a § 10. Svoju žiadosť zakladá na iných dôvodoch než tých, ktoré by potvrdzovali opodstatnenosť jeho obáv z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastavania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, zastavania určitých politických názorov alebo z dôvodu uplatňovania svojich politických práv a slobôd. Taktiež neuviedol žiadne dôvody, ktoré by opodstatňovali použitie § 13a alebo § 13b.

Dôvody uvádzané navrhovateľom počas azylového konania vyhodnotil odporca ako irelevantné z hľadiska kladného posúdenia jeho žiadosti o medzinárodnú ochranu a ako také nepredstavujú žiadnu formu perzekúcie v zmysle Ženevského dohovoru a zákona o azyle. S definíciou prenasledovania nesúvisí skutočnosť, že od roku 1984 žije mimo Afganistanu na území Bieloruska, kde mu bol udelený štatút utečenca a doposiaľ mu nebolo udelené štátne občianstvo. S touto definíciou nesúvisí ani finančná situácia navrhovateľa, pre ktorú si nemohol dovoliť kúpiť nehnuteľnosť, pretože bol nespokojný s podmienkami ubytovania ako utečenca. Nesúvisia s tým ani jeho osobné problémy vo vzťahu k policajtom. Ani dokumenty predložené navrhovateľom nedokazujú problémy, ktoré by bolo možné subsumovať pod pojem prenasledovania v zmysle zákona o azyle alebo Ženevského dohovoru.

Odporca zdôraznil, že z výpovede navrhovateľa vyplynulo, že žiadnymi štátnymi orgánmi ani políciou

prenasledovaný nikdy nebol a v Bielorusku sa neobáva žiadneho konkrétneho nebezpečenstva. Vádila mu iba skutočnosť, že mu nebolo udelené štátne občianstvo Bieloruska, čo mohol vyriešiť podaním opätovnej žiadosti o udelenie štátneho občianstva s odstránením nedostatkov, pre ktoré mu občianstvo udelené nebolo a neriadiť sa domnienkami.

Odporca uviedol, že po komplexnom vyhodnotení žiadosti navrhovateľa dospel k záveru, že ustanovenie § 11 ods. 1 písm. a/ zákona o azyle sa vzťahuje na navrhovateľa. Prihliadol pritom na to, že navrhovateľ žije na území Bieloruska nepretržite od roku 1989, kde pracoval aj podnikal a ako utečencovi mu bolo poskytnuté ubytovanie. V roku 2005 uzavrel manželstvo s bieloruskou štátnou príslušníčkou. Podľa záveru odporcu, uvedené skutočnosti svedčia o tom, že navrhovateľ má v Bielorusku vytvorené podmienky pre bezproblémový návrat a opätovné začlenenie sa do každodenného života. Bol mu priznaný štatút utečenca na území Bieloruska, ktorý mu je pravidelne predlžovaný, môže túto ochranu efektívne využívať a preto je možné ho do Bieloruska účinne vrátiť. Odporca pritom vychádzal z informácií, a to z materiálu „Bielorusko/Belarus“, vedenom v internej databáze Migračného úradu pod č. p. MU-ODZS-2012/0005 3 0-002 zo dňa 22.11.2012 a pod č. p. MU-ODZS-2013/000231-002 zo dňa 27.03.2013.

Z uvedených dôvodov odporca rozhodol podľa § 11 ods. 1 písm. a/ zákona o azyle o žiadosti navrhovateľa o udelenie azylu alebo o poskytnutie doplnkovej ochrany na území SR tak, že túto žiadosť zamietol ako neprípustnú.

K tomu dodal, že o udelenie azylu alebo o poskytnutie doplnkovej ochrany na území SR požiadala aj jeho manželka Iryna Sidziki, ktorej Migračný úrad rozhodnutím ČAS: MU-109-29/PO-Ž-2013 zo dňa 23.04.2013 zamietol žiadosť o udelenie azylu ako zjavne neopodstatnenú.

V

Právny názor NS SR

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.) dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno priznať úspech. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 10.12.2013 po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 OSP).

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy (§ 244 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku). Orgánmi verejnej správy sa rozumejú orgány štátnej správy, orgány územnej samosprávy, orgány záujmovej samosprávy a ďalšie právnické osoby a fyzické osoby, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy (§ 244 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku). Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť (§ 244 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle. Udelenie azylu na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok taxatívne uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle, t. j. v prípade žiadateľa o azyl musia byť preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania

určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu.

V citovanom ustanovení ide o zákonné vyjadrenie ústavnej garancie poskytovania azylu cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd (čl. 53 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky).

Podľa § 11 ods.1 písm. a/ zákona o azyle ministerstvo zamietne žiadosť o udelenie azylu ako neprípustnú, ak žiadateľovi udelil azyl štát, ktorý nie je členským štátom Európskej únie, a žiadateľ môže efektívne využívať túto ochranu; to neplatí, ak žiadateľa nie je možné do tohto štátu účinne vrátiť.

Námietku navrhovateľa uplatnenú v odvolaní, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie prvostupňového súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a z dôvodu, že rozhodnutie prvostupňového súdu je čiastočne nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, vyhodnotil odvolací súd ako nedôvodnú.

Navrhovateľ namietal, že v zmysle § 11 zákona o azyle mal odporca povinnosť skúmať, či udelený azyl Bieloruskou republikou navrhovateľovi predstavuje ochranu, ktorú je možné účinne využívať, a či je možné do tejto krajiny navrhovateľa účinne vrátiť, čo odporca v konaní neskúmal, ani sa tým v napadnutom rozhodnutí následne nezaoberal, čím vážne pochybil.

Uvedenou námietkou sa prvostupňový súd podrobne zaoberal, keď uviedol, že odporca venoval pozornosť všetkým tvrdeniam navrhovateľa a dostatočne zistil skutkový stav vecí, zaoberal sa možnosťami návratu navrhovateľa na územie Bieloruska ako krajiny azylu po jeho odchode. Podľa krajského súdu dokumenty predložené navrhovateľom žiadnym spôsobom nedokazujú, že by navrhovateľ na území Bieloruska čelil akýmkoľvek problémom, ktoré by mohli byť subsumované pod pojem prenasledovania v zmysle zákona o azyle alebo Ženevského dohovoru.

Na základe uvedených skutočností dospel krajský súd k záveru, že odporca dospel k logickému záveru, že navrhovateľ mal v Bielorusku vytvorené podmienky pre bezproblémový návrat a opätovné začlenenie sa do každodenného života. Keďže štatút utečenca na území Bieloruska bol navrhovateľovi pravidelne predlžovaný, navrhovateľ môže efektívne túto ochranu využívať a je možné ho do Bieloruska účinne vrátiť.

Vo vzťahu k navrhovateľom tvrdeným dôvodom žiadosti o udelenie azylu krajský súd zdôraznil, že za relevantný dôvod na udelenie azylu nemožno bez ďalšieho považovať navrhovateľom pociťovanú ťaživú situáciu.

Vzhľadom k tomu, že krajský súd sa vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa, uplatnenými v oprávnom prostriedku a voči argumentácii krajského súdu nemá odvolací súd žiadne výhrady a na tieto v podrobnostiach odkazuje, námietky navrhovateľa uvedené v odvolaní vyhodnotil odvolací súd za nedôvodné.

Najvyšší súd konštatuje, že navrhovateľ v konaní neuviedol žiadne relevantné dôvody, ktoré by boli spôsobilé spochybniť záver odporcu o tom, že jeho žiadosť bolo potrebné zamietnuť ako neprípustnú podľa § 11 ods. 1 písm. a/ zákona o azyle.

V konaní nebolo sporné, že navrhovateľ v roku 1999 získal v Bielorusku štatút utečenca. Tento mu bol niekoľkokrát predĺžený, naposledy dňa 26.04.2005 s platnosťou do 26.04.2015. Taktiež získal na území Bieloruska povolenie na pobyt, ktoré mu bolo naposledy predĺžené 29.08.2011 s dobou platnosti do 18.08.2016.

Najvyšší súd konštatuje, že navrhovateľ v priebehu azylového ani súdneho konania neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by spochybňovali záver odporcu o tom, žiadateľ môže efektívne využívať ochranu

štatútu utečenca v Bielorusku a že je možné ho účinne do tohto štátu vrátiť. Navrhovateľ totiž v priebehu správneho konania uviedol, že žiadnymi štátnymi orgánmi ani políciou prenasledovaný nebol a neobáva sa žiadneho konkrétneho nebezpečenstva v Bielorusku. Vyjadrenia navrhovateľa, (že sa dostal do konfliktu so štyrmi neznámymi mužmi, ktorí sa mu posmievali a zlomili mu nohu a následne po podaní trestného oznámenia, z obavy pred ďalším konfliktom, toto stiahol), totiž možno označiť za všeobecné, pretože navrhovateľ predovšetkým nešpecifikuje, či sa na prípadných vyhrážkach podieľala polícia, nešpecifikuje ako naložila s jeho oznámením a či sa účinne voči vyhrážkam bránil. Rovnako nešpecifikuje, od koho konkrétne po návrate by bol ohrozený, keď na strane druhej sám navrhovateľ uvádza, že pokiaľ by mu bolo udelené štátne občianstvo Bieloruska, nemal by dôvod z tejto krajiny vycestovať.

Tieto tvrdenia (nielen pre ich všeobecnosť, ale aj protirečivosť) nenasvedčujú tomu, že by navrhovateľ nemohol efektívne využívať ochranu poskytnutú Bieloruskom. Navrhovateľ netvrdil ani nepredložil žiaden dôkaz o tom, že by existovala prekážka, ktorá by mu bránila v návrate do krajiny, ktorá mu poskytla štatút utečenca.

Pokiaľ teda krajský súd potvrdil rozhodnutie odporcu o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o udelenie azylu ako neprípustnú podľa § 11 ods. 1 písm. a/ zákona o azyle, rozhodol vecne správne .

Najvyšší súd SR sa v plnom rozsahu stotožňuje s argumentáciou krajského súdu, pre ktorú považoval námietky navrhovateľa za nedôvodné.

Odvoly námietky navrhovateľa neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku, ktorým krajský súd rozhodnutie odporcu potvrdil. Podľa názoru odvolacieho súdu rozhodol krajský súd vo veci skutkovo správne a v súlade so zákonom a preto odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP a § 246c OSP tak, že navrhovateľovi, ktorý nemal úspech vo veci, náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie n i e j e prípustné.